

BOUWLAND PAKKETTEN

16 Vogelakker

Introductie

Een vogelakker is een volveldse, (liefst meerjarige) maatregel die bestaat uit een afwisseling van:

- stroken met een meerjarig eiwitgewas, bijvoorbeeld Luzerne of anders grasklaver
- stroken natuurbraak ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizenetende roofvogels en uilen, maar ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door Vogelakkers aangetrokken.

Het aandeel luzerne of grasklaver in de vogelakker bedraagt ongeveer 60% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 40%. De stroken met luzerne of grasklaver worden maximaal 3 à 4 keer gemaaid en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maaibeheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. Graan- en braakstroken kunnen fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst of gemaaid.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizenetende roofvogels en uilen, maar ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door Vogelakkers aangetrokken. Om goed te functioneren moeten vogelakkers meerdere jaren op dezelfde plek liggen, zodat de muizenpopulatie zich kan opbouwen. Een vogelakker moet na een paar jaar vernieuwd of verplaatst worden. Voor het laatste jaar kan pakketvariant b gebruikt worden, zodat in het najaar de grond bewerkt kan worden.

Vogelakker in Flevoland, vogelakkers zijn ontwikkeld door de Werkgroep Grauwe Kiekendief (Foto <https://flevolandsagrarischcollectief.nl/anlb/vogelakker/>)

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding)

- **Pakket a:** Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 31 december uit de volgende gewassen: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak, bladrammenas, gras of een combinatie van deze [9].
- **Pakket b:** Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit de volgende gewassen: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak, bladrammenas, gras of een combinatie van deze [9].

Aanvullende beheervoorschriften

- Om te voorkomen dat doelsoorten verloren gaan tijdens werkzaamheden in de beheereenheid dient de beheerder contact op te nemen met het collectief voorafgaand aan de werkzaamheden. Een teller kan controleren op aanwezigheid van doelsoorten en overleggen over het verloop van maaien van de beheereenheid. Bij niet melden volgt een sanctie.
- Vogelakkers liggen bij voorkeur 3-4 jaar op één plek vanwege onkruiddruk, om voldoende kwaliteit in het gewas te houden. In het laatste jaar kan pakketvariant b worden gebruikt, in het najaar kan het perceel klaar worden gemaakt voor een nieuwe teelt of vernieuwing van de vogelakker
- Het aandeel luzerne of grasklaver in de vogelakker bedraagt ongeveer 60% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 40%. Ze worden als stroken geteeld en ook beheerd.
- De eiwitgewassen worden jaarlijks minimaal 1, maximaal 3 of 4 keer gemaaid en afgevoerd. De maaidata worden afgestemd op de (broedende) vogels, voor veldleeuwerik moet de eerste maaibeurt na 1 juni plaatsvinden en minimaal 45 dagen tussen de maaibeurten aanhouden.
- De strook met natuurbraak/graaan wordt ingezaaid met een meerjarige mengsel, passend bij de regio, samengesteld door ANC Westergo, maaien is niet nodig, hooguit probleemkruiden pleksgewijs uitmaaien.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland' bij agrarisch natuurbeheer.
- De oppervlakte mag alleen worden bemest op het gedeelte met eiwitgewassen, en wel binnen 2 dagen na een maaibeurt. Als er bemest wordt is alleen ruige mest toegestaan. Andere vormen van dierlijke mest en kunstmest zijn niet toegestaan.
- De vogelakker wordt niet beweide, omdat beweiding te veel kans op verstoring voor foeragerende, rustende en nestelende vogels.

Adviezen

- Ligging van de vogelakker: in de open ruimte, niet te dicht bij de boerderij of andere bebouwing in verband met verstoring. Minimaal 2 hectare om enige betekenis te hebben.
- Vanwege de maatschappelijke beeldvorming moet het gebruik van glyfosaat voor/ tijdens en na het hebben staan van een vogelakker goed overwogen worden.

Pakketvarianten

- **16a** Vogelakker, meerjarig. Vergoeding: € 3.725 per ha
- **16b** Vogelakker, meerjarig – laatste jaar. Vergoeding: € 3.725 per ha

Budgettaire dekking mogelijk uit leefgebied OA

19 Kruidenrijke akkerranden

Introductie

In akkerranden wordt geen gewas geteeld. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. Ze worden niet bemest en niet bespoten (uitgezonderd pleksgewijs). Akkerranden brengen het mozaïekpatroon terug in het cultuurlandschap en zijn positief voor akkervogels. Vanwege de ontwikkeling van meerjarige soorten en geringere bodemverstoring, boeken meerjarige akkerranden meer natuurresultaat dan eenjarige randen.

Kruidenrijke akkerranden die overlappen met de wettelijk verplichte bufferstroken ontvangen een lagere vergoeding. Deze randen worden afgesloten via pakketvariant 19b. Akkerranden die niet overlappen met een bufferstrook worden via pakketvariant 19a afgesloten.

Kruidenrijke akkerrand (foto <https://www.collectiefutrechttoost.nl/nieuws?start=6>)

Beheer

Beheereisen (beheeractiviteiten in Koppeltabel = basis voor de vergoeding)

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit een meerjarig mengsel.

Aanvullende beheervoorschriften

- De rand is 3 tot 6 meter breed en ligt langs een watervoerende sloot. De afgesproken breedte zal door het collectief worden vermeld in de Beheerbijlage van de ANLB-overeenkomst.
- Bij het inzaaien van de akkerrand worden de zaaiinstructies van het collectief gevolgd. Die instructies hebben betrekking op de samenstelling van het zaadmengsel en de zaaidichtheid. De samenstelling van het mengsel wordt afgestemd op het doel van de rand en er wordt bij voorkeur gekozen voor meerjarige, inheemse, autochtone soorten. De kosten van het

zaadmengsel worden gedragen door de deelnemer maar worden weer gedekt door de jaarlijkse beheervergoeding.

- De rand wordt bij voorkeur 3 groeiseizoenen in stand gehouden. Bij nieuwe aanleg van een rand dient deze voor 1 juni te zijn gerealiseerd.
- Het opnieuw inzaaien van een rand is toegestaan tussen 1 september en 15 april. Inzaai in het najaar heeft daarbij de voorkeur. Bij deze vernieuwing mag de rand weer op dezelfde locatie worden gerealiseerd of, in overleg met het collectief, worden verplaatst.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden open akkerland](#) bij agrarisch natuurbeheer.
- Beweiding is niet toegestaan.
- Bemesten is niet toegestaan.
- Klepelen is niet toegestaan. Om de ontwikkeling van onkruiden tegen te gaan is maaien, op minimaal 10 cm hoogte, in de beheereenheid wel toegestaan. Bij voorkeur wordt het maaisel daarna afgevoerd.
- Het sloottalud naast de beheereenheid wordt in de periode van 1 maart tot 31 augustus niet geklepeld en niet gemaaid.

Adviezen

- Akkerranden zijn bij voorkeur meerjarig omdat het mengsel tijd nodig heeft om zich volledig te ontwikkelen. Bij randen die hun 2^e of 3^e beheerjaar ingaan, hoeven geen kosten te worden gemaakt voor bewerkingen en het mengsel.
- Vanwege de maatschappelijke beeldvorming moet het gebruik van glyfosaat voor/ tijdens en na het hebben staan van een akkerrand, goed overwogen worden.
- Bij maaiwerkzaamheden is het advies om het maaisel af te voeren om daarmee de verschraling te stimuleren.
- Het plat rijden van de vegetatie dient zo veel mogelijk te worden voorkomen. Het incidenteel berijden van de beheereenheid is toegestaan mits de minimale bedekking van 90% gerealiseerd blijft.

Pakketvarianten

- **19a** Kruidenrijke akkerrand. Vergoeding: € 3.950 per ha
- **19b** Kruidenrijke akkerrand op niet productief areaal i.h.k.v. GLMC 8. Vergoeding: € 1.025 per ha

Budgettaire dekking mogelijk uit categorie Water of Klimaat?

42 Legselbeheer op bouwland en uitgesteld zaaien

Introductie

Dit pakket helpt boeren bij de bescherming van nesten en kuikens op bouwland. Het gaat dus vaak om maïsland, maar niet uitsluitend. Doordat bekend is waar nesten en kuikens aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden daarop worden afgestemd.

Contact met veldmedewerkers/vrijwilligers is erg belangrijk. Zij brengen de nesten en kuikens in kaart. Nesten worden geregistreerd, het liefst digitaal.

Nesten worden beschermd tegen verstoring via verplaatsen, nestbeschermers of via uitstellen van grondbewerkingen.

Kievit op bouwland met uitgesteld zaaien, fragment (foto <https://boerin.files.wordpress.com/2016/05/bewegingscamera-bij-kievitsnest-1.jpg>)

Beheer

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn in het registratiesysteem van de BFVW of anders op een stalkaart.
- **Pakket b:** Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen via een rustperiode van 15 maart tot 15 mei.

Aanvullende beheervoorschriften

- **Pakket a:** De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of meerdere malen gecontroleerd op aanwezigheid van legfels.
- Nesten moeten worden geregistreerd en je moet ook aan kunnen tonen dat er naar nesten gezocht is, ook als er geen nesten zijn. Liefst zien we dat nesten digitaal worden

geregistreerd door de BFVW met een registratie die up to date is. Eventueel registeren via stalkaarten.

Adviezen

- Het verdient aanbeveling om Legselbeheer op bouwland/rust periode te combineren met maatregelen die zorgen voor een geschikt opgroeihabitat voor kuikens. Dat kan in de vorm van kruidenrijke akkerranden of direct aangrenzend weidevogelgrasland.

Pakketvarianten

42a Legselbeheer op bouwland. Vergoeding: € 27,50 per ha

42b Rustperiode op bouwland van 15 maart tot 15 mei. Vergoeding: € 140 per ha

Budgettaire dekking mogelijk uit leefgebied OG en OA